

Rösten från Skåne som erövrade världen

Berättelse

Birgit Nilsson föddes 1918 på en gård i Västra Karup i Skåne. Hennes föräldrar var bönder, och de hoppades att dottern skulle stanna kvar och ta över gården. Men redan som liten visste Birgit att hon ville sjunga. Hon brukade säga att hon kunde sjunga innan hon kunde gå.

Vägen till operascenen var inte enkel. Birgit kom från en enkel familj utan pengar till dyra musikstudier, men hennes röst var så ovanlig att hon ändå kom in på Musikhögskolan i Stockholm. Där var konkurrensen hård, och av nästan femtio sökande blev hon antagen som etta.

År 1946 fick hon sin stora chans. En sångerska blev sjuk, och Birgit fick hoppa in med bara tre dagars varsel på Kungliga Operan i Stockholm. Trots den korta tiden klarade hon det, vilket gjorde att hon snabbt blev känd i Sverige.

Birgit Nilsson hade en kraftfull och uthållig röst som passade perfekt för tunga roller, framför allt i Richard Wagners och Richard Strauss operor. Hon blev sin tids största Wagnersopran, känd över hela världen som Brünnhilde och Isolde. Även rollen som Turandot i Puccinis opera gjorde henne berömd.

Snart sjöng hon på de finaste operahusen i Europa och USA. År 1958 öppnade hon säsongen på La Scala i Milano som Turandot – som första sångerska som inte var italienare. Året därpå slog hon igenom i New York, där hennes Isolde på Metropolitan Opera hamnade på tidningarnas förstasidor. På Metropolitan sjöng hon hela 223 gånger.

Trots all framgång glömde Birgit aldrig var hon kom ifrån. Hon var känd för sin humor och sina jordnära svar, och hon behöll kontakten med Skåne hela livet. Hon var gift med veterinären Bertil Niklasson, som hon hade träffat på ett tåg.

Birgit Nilsson slutade uppträda 1984, men hennes inspelningar lyssnar man fortfarande på. Efter hennes död instiftades ett pris i hennes namn, Birgit Nilsson-priset, som är ett av de största musikprisen i världen. Hon dog 2005, men rösten lever vidare.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
erövra	ta över, vinna
bonde	person som äger och sköter en gård
ovanlig	inte vanlig, speciell
konkurrens	när många tävlar om samma sak
antagen	Hon blev antagen till skolan och fick börja.
med kort varsel	med väldigt lite tid på sig

ORD	FÖRKLARING
kraftfull	stark
uthållig	som håller länge utan att bli trött
roll	en person man spelar på scenen
slå igenom	bli känd och uppskattad
jordnära	enkel och naturlig, inte högfärdig
instifta	starta, grunda (t.ex. ett pris)

Läsförståelsefrågor

1. Vad ville Birgits föräldrar att hon skulle göra?
 1. Studera musik i Stockholm
 2. Stanna och sköta familjens gård
 3. Flytta utomlands
2. Varför kom Birgit in på Musikhögskolan trots att familjen inte hade pengar?
 1. Hennes röst var så ovanligt bra
 2. Hennes föräldrar kände rektorn
 3. Det var gratis att studera där
3. Vad hände 1946 som gjorde Birgit känd i Sverige?
 1. Hon vann en internationell tävling
 2. Hon ersatte en sjuk sångerska med mycket kort förberedelse
 3. Hon flyttade till New York
4. Vilken sorts roller passade Birgits röst bäst för?
 1. Lätta och korta roller
 2. Tunga, krävande roller hos Wagner och Strauss
 3. Roller utan sång
5. Vad var speciellt med hennes framträdande på La Scala 1958?
 1. Hon var den första utländska sångerskan att öppna säsongen
 2. Hon sjöng på italienska för första gången
 3. Hon dirigerade orkestern själv
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Birgit Nilsson behöll kontakten med Skåne hela sitt liv.
 2. Hon slutade att sjunga redan på 1960-talet.
 3. Hennes man var läkare för människor.
7. Birgit "glömde aldrig var hon kom ifrån". Vad betyder det att hon förblev "jordnära"?
8. Varför tror du att hennes Isolde i New York hamnade på tidningarnas förstasidor?
9. Vad finns kvar av Birgit Nilsson i dag, enligt texten? Nämn två saker.
10. Texten säger att "rösten lever vidare". Vad menas med det, trots att hon dog 2005?

Facit

1. Stanna och sköta familjens gård
1. Hennes röst var så ovanligt bra
1. Hon ersatte en sjuk sångerska med mycket kort förberedelse
1. Tunga, krävande roller hos Wagner och Strauss
1. Hon var den första utländska sångerskan att öppna säsongen
1. ja b) nej c) nej (han var veterinär, alltså djurläkare)
- Exempel på svar: Att hon förblev enkel och naturlig och inte högfärdig, trots att hon blev världsberömd.
- Exempel på svar: För att hennes röst och framträdande var så ovanligt imponerande att det blev en stor nyhet; New York hade aldrig hört något liknande.
- Exempel på svar: Hennes inspelningar som man fortfarande lyssnar på, och Birgit Nilsson-priset som bär hennes namn.
- Exempel på svar: Att man fortfarande kan höra henne på inspelningar och att hon påverkat operavärlden, så hennes konst finns kvar fast hon är död.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Temat är talang som bryter sociala gränser: en fattig bondflicka når världstoppen. Texten lämpar sig för samtal om drömmar, hårt arbete och att behålla sin identitet trots framgång.

Diskussionsfrågor

- Birgits föräldrar ville att hon skulle ta över gården, men hon valde sin egen väg. Har du eller någon du känner gjort ett liknande val?
- Vad tror du krävs, förutom talang, för att lyckas så stort som Birgit Nilsson gjorde?
- Finns det en sångare, musiker eller artist som betyder mycket för dig? Berätta varför.
- **Skriv (4–5 meningar):** Beskriv en person som du beundrar för att hen följt sin dröm. Vad gjorde personen, och vad kan vi lära oss av hen?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Birgit Nilsson – https://en.wikipedia.org/wiki/Birgit_Nilsson
- Encyclopædia Britannica: Birgit Nilsson – <https://www.britannica.com/biography/Birgit-Nilsson>
- Birgit Nilsson Museum / officiell webbplats – <https://birgitnilsson.com/en/about-birgit/>
- nordics.info: Birgit Nilsson (1918–2005) – <https://nordics.info/show/artikel/birgit-nilsson-1918-2005/>
- Birgit Nilsson Prize – <https://birgitnilssonprize.org/birgit-nilsson/>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Märta Birgit Nilsson föddes 17 maj 1918 på en gård i Västra Karup i Skåne och dog 25 december 2005 i Bjärlöv nära Kristianstad. Hon debuterade vid Kungliga Operan i Stockholm 1946 (som Agathe i Friskytten, med tre dagars varsel). Hon blev känd som sin tids ledande Wagnersopran, särskilt som Brünnhilde och Isolde,

och var också berömd som Turandot. Hon öppnade La Scala-säsongen 1958 som Turandot (första icke-italienska sångerska att få den äran) och fick sitt internationella genombrott som Isolde på Metropolitan Opera i New York 1959. Hon uppträdde på Metropolitan 223 gånger. Hon gifte sig 1948 med veterinären Bertil Niklasson. Hon slutade uppträda 1984. Birgit Nilsson-priset (1 miljon US-dollar) delades ut första gången 2009 till Plácido Domingo. Bilden är CC0 (public domain), foto Harry Pot/Anefo 1963.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.